

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

**Szkoły Podstawowej
im. C. K. Norwida
w Trzuszczanach**

Rok szkolny 2018/2019

Podstawa prawna

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (zwłaszcza art. 72);*
- *Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;*
- *Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;*
- *Konwencja o Prawach Dziecka;*
- *Ustawy i rozporządzenia MEN (zwłaszcza Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe oraz **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r.** w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej); (art. 4 ust. pkt 24 oraz art. 26) (art. 84 ust. 1–3 oraz ust. 5 ustawy Prawo oświatowe;*
- *Karta Nauczyciela;*
- *Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia.*

WPROWADZENIE

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Kluczową rolę w tak rozumianym procesie wspierania ucznia w rozwoju spełnia **osoba wspierająca –czyli nauczyciel**.

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równolegle trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Czynniki ryzyka – cechy, sytuacje, warunki sprzyjające powstawaniu zachowań ryzykownych i zaburzeń:

- zaburzona struktura rodziny
- wysoki poziom lęku i niepokoju,
- słaba odporność na frustrację
- niepowodzenia szkolne
- słabe więzi nauczycieli z uczniami
- anonimowość uczniów
- łatwy dostęp do środków odurzających

Z tego względu ważne jest, by dostrzegać w życiu dziecka występowanie czynników sprzyjających zachowaniom problemowym, oraz reagować i tym samym zapobiegać dalszemu kumulowaniu się ryzyka.

Czynniki chroniące –cechy, sytuacje, warunki zwiększające odporność jednostki na działanie czynników ryzyka. Najważniejsze czynniki chroniące (za J. Szymańską 2015):

- silna więź z rodzicami

- jasne zasady zachowania
- zainteresowanie nauką szkolną
- regularne praktyki religijne
- wsparcie rówieśników przestrzegających wartości i zasad zachowania
- przynależność do pozytywnej grupy
- konstruktywna aktywność mediów

Profilaktyka w szkole jest działaniem koniecznym, a szkoła bez profilaktyki staje się środowiskiem niebezpiecznym wychowawczo dla uczniów.

WSTĘP

Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów, obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym. Tworzy on spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Wychowawcy klas realizują zadania zawarte w programie wychowawczo-profilaktycznym na godzinach z wychowawcą, a nauczyciele - na zajęciach edukacyjnych.

Program wychowawczo- profilaktyczny obejmuje wytyczne polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2018/2019:

1. 100 rocznica odzyskania niepodległości – wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów.
2. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego. Kształcenie rozwijające samodzielność, kreatywność i innowacyjność uczniów.
3. Kształcenie zawodowe oparte na ścisłej współpracy z pracodawcami. Rozwój doradztwa zawodowego.
4. Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Program powstał w oparciu o obserwacje, ankiety, konsultacje z rodzicami, nauczycielami, Radą Rodziców i Samorządem Uczniowskim.

Kierunki zmian podstawy programowej:

- Wzmocnienie wychowawczej i profilaktycznej funkcji szkoły poprzez szersze uwzględnienie w podstawie programowej zadań wychowawczo-profilaktycznych.
- Poszerzenie problematyki edukacji dla bezpieczeństwa, w tym o ratownictwo medyczne.
- Ustalenie zakresu treści nauczania i liczby godzin zajęć poszczególnych przedmiotów, umożliwiających nauczycielom rozwijanie umiejętności pracy zespołowej uczniów, rozwiązywanie problemów i realizację projektów edukacyjnych.

ROZDZIAŁ I

Misja i wizja szkoły

Misja

Naszym celem jest stworzenie: „Szkół zorientowanej na potrzeby uczniów i potrzeby współczesnego świata”.

Stawiamy sobie następujące zadania:

- Uczymy dzieci jak się uczyć, w sposób aktywny z naciskiem na samodzielne i odpowiedzialne uczenie się.
- Rozwijamy zainteresowania uczniów, wzmacniamy poczucie własnej wartości poprzez różnorodne formy nauczania i spędzania czasu wolnego.
- Kształtujemy poczucie odpowiedzialności za własne czyny i decyzje.
- Wychowujemy w oparciu o uniwersalne wartości etyczne i moralne, w tym wartości narodowe i tradycje regionalne.
- Promujemy zdrowy styl życia poprzez organizowanie wycieczek turystycznych, lekcji w terenie, zajęć sportowych i rekreacyjnych.
- Podejmujemy działania na rzecz ochrony środowiska.
- Tworzymy szkołę bezpieczną, przyjazną, wolną od agresji, przemocy, wulgaryzmów oraz uzależnień.
- Wspomagamy ucznia w zrozumieniu sensu życia rodzinnego.
- Diagnozujemy potrzeby rozwojowe dziecka oraz stwarzamy warunki do ich wyeliminowania.
- Uczymy dzieci tolerancji, wrażliwości, otwartości, asertywności, aktywności w życiu kulturalnym i społecznym.

Wizja

Szkola naszych marzeń to:

1. Szkoła bezpieczna i przyjazna uczniowi, wolna od agresji i przemocy.
2. Szkoła w pełni demokratyczna i samorządna, w której każdy uczeń jest współtwórcą i gospodarzem.
3. Szkoła przygotowująca uczniów do startu w dorosłe życie.
4. Szkoła, w której panuje serdeczna atmosfera, wszyscy otoczeni są życzliwością i wzajemnym szacunkiem.
5. Szkoła, w której uczniowie wierzą we własne możliwości, mogą rozwijać swoje talenty i zainteresowania.

6. Szkoła, która integruje środowisko szkolne i lokalne w celu rozbudzenia aktywności na rzecz jej rozwoju.
7. Szkoła, w której pracownicy i uczniowie mają zapewnione dobre warunki pracy i nauki.
8. Szkoła, w której nauczyciele są nastawieni na jakość kształcenia, są kreatywni i otwarci na zmiany, pozytywnie motywują uczniów do pracy, zachęcają do poszukiwań, samodoskonalenia i samokształcenia.
9. Szkoła, w której nauczyciele mają zabezpieczone warunki do podnoszenia kwalifikacji, potrafią pracować w zespołach i wykorzystywać zdobytą wiedzę w praktyce.
10. Szkoła dobrze zorganizowana, sprawnie funkcjonująca zarówno dla uczniów i rodziców, jak i pracowników.
11. Szkoła, w której „Wszyscy uczą się razem i od siebie wzajemnie”.

Sylwetka absolwenta

Model absolwenta. Pełnowartościowy człowiek, który:

- samodzielnie korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- posiada własne zainteresowania i rozwija je w miarę swoich możliwości,
- zna normy dobrego zachowania i według nich postępuje,
- potrafi odróżnić dobro od zła,
- jest tolerancyjny wobec innych poglądów, orientacji religijnych czy politycznych,
- szanuje swój kraj i jego tradycje,
- zna swoje słabe strony i potrafi nad nimi pracować,
- włącza się w działania na rzecz innych ludzi, zwierząt i otaczającego środowiska,
- prowadzi zdrowy styl życia wolny od nałogów,
- potrafi aktywnie spędzać wolny czas,
- jest asertywny, obowiązkowy i odpowiedzialny,
- umie żyć we współczesnym świecie.

ROZDZIAŁ II

Zadania Programu Wychowawczo – Profilaktycznego

1. Założenia ogólne

Działalność wychowawczo - profilaktyczna w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności,
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

2. Cele wychowania i profilaktyki

Cel główny:

Wyrównywanie szans wszystkich uczniów poprzez dążenie do wszechstronnego rozwoju osobowego wychowanka w wymiarze intelektualnym, fizycznym, psychicznym, zdrowotnym i społecznym.

Cele szczegółowe:

1. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.

2. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej. Kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości.
3. Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.
4. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia.
5. Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji. Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.

3. Diagnoza sytuacji wychowawczej i profilaktycznej

Szkoła Podstawowa w Trzuszczanach liczy 8 oddziałów (klas I-VIII).

Systematycznie każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- ankiety skierowanej do uczniów, rodziców i nauczycieli na temat oczekiwań w realizacji treści wychowawczych i profilaktycznych,
- wniosków i analiz z pracy zespołów klasowych, zespołów przedmiotowych,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2017/2018,
- spostrzeżeń i uwag wychowawcy na temat klasy,
- analizy dokumentacji szkolnej,
- obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika,
- sprawozdań semestralnych opracowanych przez wychowawcę.

W wyniku analiz wyłoniono następujące obszary problemowe:

1. Zadbać, by wszyscy uczniowie i rodzice zapoznali się z Programem Wychowawczo-Profilaktycznym Szkoły.
2. Realizować działania rekomendowanego programu profilaktyki uniwersalnej.
3. Kształcić tolerancję i przyjazne relacje między uczniami. Podkreślać wagę zasad i norm społecznych oraz wyjaśniać różnicę pomiędzy skargą a poinformowaniem o wyrządzonej krzywdzie.

4. W dalszym ciągu dostarczać uczniom wiedzy o szkodliwości używek: palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze).

5. Nadal prowadzić działania z zakresu cyberprzemocy, zagrożeń płynących z Internetu (uzależnienie, udostępnianie danych, kradzież danych, spotkania z nieznajomymi).

- W szkole uczniowie zapoznają się z negatywnym wpływem szkodliwych substancji dla zdrowia.
- W szkole podejmowane są działania wychowawczo-profilaktyczne, które mają zapobiegać zagrożeniom dotyczącym nadużywania substancji psychoaktywnych.
- W dalszym ciągu poprzez programy profilaktyczne oraz pogadanki z wychowawcami, psychologiem i pedagogiem szkolnym należy informować uczniów o konsekwencjach sięgania po alkohol, papierosy i środki odurzające.
- Należy położyć nacisk na uświadamianie rodziców i uczniów odnośnie szkodliwości napojów energetycznych.
- Cały czas należy wykształcać wśród uczniów umiejętność asertywności oraz umiejętności podejmowania samodzielnych decyzji oraz odpowiedzialności za ich skutki.
- Należy edukować nauczycieli i rodziców pod kątem rozpoznawania nowych sposobów odurzania się i używanych w tym celu przedmiotów popularnych wśród nastolatków.

4. Struktura oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego i profilaktycznego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- uczestniczy w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z obowiązującymi w szkole dokumentami i procedurami, zwyczajami i tradycjami,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,

- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

5. Pedagog szkolny:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

6. Rodzice:

- współtworzą Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły.

7. Samorząd Uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z wychowawcami i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

ROZDZIAŁ III

Treści i zadania wychowawczo-profilaktyczne

Treści i zadania Programu Wychowawczo - Profilaktycznego w szkole zgodnie z obszarami w klasach I - III

Obszar	Zadania i sposób realizacji w klasach I - III	Odpowiedzialny
Zdrowie - edukacja zdrowotna SFERA FIZYCZNA	Działania promujące zdrowie. Propagowanie zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej poprzez naukę. Rozgrywki sportowe dla klas I, II, III. Stosowanie ciekawych form ruchu na zajęciach sportowych (np. basen). Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, organizacja wycieczek nastawionych na aktywność ruchową. Dbłość o higienę pracy oraz higienę osobistą poprzez współpracę z pielęgniarką szkolną.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele wychowania fizycznego, dyrektor szkoły, pedagog szkolny, pielęgniarka szkolna

	Propagowanie zdrowego trybu życia. Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą. Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia. zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej. Dostosowanie sprzętu szkolnego do wzrostu oraz indywidualnych potrzeb ucznia. Fluoryzacja i zachęcanie do dbania o higienę jamy ustnej. Zwracanie uwagi na ubiór odpowiedni do pogody. Zwracanie uwagi na właściwą postawę ciała”.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele, pedagog, rodzice, pielęgniarka, specjaliści.
	Likwidowanie deficytów rozwojowych, w szczególności u dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zajęcia uwzględniające potrzeby uczniów. Zajęcia logopedyczne. Pomoc w odrabianiu lekcji. Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog, rodzice, specjaliści.
	Zasady prawidłowego odżywiania się. Realizowanie programów: "Owoce i warzywa w szkole", „. Świadome spożywanie wartościowego drugiego śniadania	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, psycholog, pedagog, rodzice.
	Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu. Organizowanie konkursów o tematyce zdrowotnej. Tydzień Sportu. Organizowanie imprez sportowych, gier i zabaw ruchowych. Wycieczki szkolne.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, rodzice.
	Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku. Kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego. Uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin. Propagowanie akcji społecznych „Sadzenie roślin”, „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów.

Relacje – kształtowanie postaw społecznych SFERA SPOŁECZNA	Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju. Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi. Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów, pedagog,
	Poznanie praw i obowiązków ucznia. Zapoznanie uczniów z prawami człowieka oraz śledzenie i omawianie bieżących wydarzeń w kontekście respektowania tych praw. Zachęcanie uczniów do pomocy koleżeńskiej udzielanej uczniom zagrożonym niedostosowaniem społecznym. Systematyczne monitorowanie obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog, psycholog.
	Kształtowanie przyjaznych relacji międzyludzkich i międzykulturowych. Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej. Integracja zespołu klasowego poprzez wspólne działania (wycieczki, zabawy, projekty). Okazywanie szacunku rodzicom i osobom starszym. Organizowanie uroczystości klasowych (np. Dzień Babci, Dzień Matki). Uświadamianie uczniom i ich rodzicom zagrożeń wynikających z aktów przemocy. Udział w akcjach charytatywnych: zbiórka książek, przyborów szkolnych, zabawek, odzieży dla najbardziej potrzebujących.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog szkolny, rodzice.
	Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym, kształtowanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, pokazanie dzieciom, jak mogą radzić sobie w trudnych sytuacjach oraz uczenie umiejętności zgodnej pracy i zabawy w grupie.	Specjaliści, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog szkolny.
	Kultura na co dzień – uczymy porozumiewać się ze sobą. Kształtowanie pozytywnych relacji w klasie. Sposoby rozwiązywania własnych problemów. Integracja uczniów i rodziców podczas organizowanych imprez, zabaw, wycieczek. Wyróżnianie uczniów o wysokiej kulturze osobistej.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele, pedagog, rodzice.
	Profilaktyka agresji i przemocy w szkole. Uświadomienie uczniom, czym jest agresja	Nauczyciele edukacji

	i przemoc oraz jak sobie z nią radzić. Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji. Zapobieganie konfliktom w środowisku szkolnym. Eliminacja wulgaryzmów. Stosowanie zwrotów grzecznościowych w szkole i konsekwentne reagowanie na przejawy agresji. Promowanie zasad szacunku, zaufania i życzliwości. Rozpoznawanie przyczyn ataków agresji, obserwacja i monitorowanie zmian zachowań uczniów (omawianie przyczyn konfliktów z uczniami). Organizowanie spotkań, prelekcji, spektakli profilaktycznych. Bieżące informowanie rodziców o przejawach agresji – rejestr zachowań agresywnych. Objęcie pomocą socjoterapeutyczną uczniów sprawiających problemy wychowawcze.	wczesnoszkolnej, nauczyciele, pedagog, rodzice, przedstawiciel policji.
	Wzmacnianie odpowiedzialności za mienie własne i społeczne. Dyżury nauczycieli podczas przerw. Kontrola zachowań pozytywnych i negatywnych. Monitorowanie wpisów w zeszycie zachowań agresywnych.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciel biblioteki, pedagog, , pracownicy niepedagogiczni szkoły, dyrektor szkoły.
	Podjęmowanie działań w zakresie samorządności uczniów. Wybory do Samorządu Uczniowskiego oraz samorządu klasowego. Organizacja życia kulturalnego w szkole. Propagowanie i udział w akcjach charytatywnych. Podnoszenie prestiżu szkoły w oczach uczniów i społeczności lokalnej. Organizacja imprez okolicznościowych. Umożliwienie uczniom wykazania się inicjatywą i przedsiębiorczością. Dbłość o gazetki szkolne, dekorowanie klas. Współpraca ze Szkolnym Rzecznikiem Praw Ucznia. Inicjatywy uczniowskie - udział uczniów w projektach szkolnych. Wyrabianie odpowiedzialności za prawidłowe funkcjonowanie szkoły - uczniowie współgospodarzami szkoły. Reprezentowanie szkoły podczas uroczystości lokalnych.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, Samorząd Uczniowski, Rada Rodziców, dyrektor.
	Współpraca z rodzicami. Czynna współpraca nauczycieli z rodzicami. Zebrania z rodzicami, dni otwarte, wycieczki. Zapoznanie rodziców z głównymi aktami i programami szkoły oraz współpraca przy ich tworzeniu. Uwzględnienie propozycji Rady Rodziców przy tworzeniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, organizacji imprez szkolnych oraz kiermaszów. Wspólne organizowanie imprez. Podnoszenie wiedzy pedagogicznej rodziców poprzez spotkania ze specjalistami. Pedagogizacja rodziców. Współpraca z Radą Rodziców i klasowymi oddziałami rady rodziców. Pomoc rodzinom	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów, dyrekcja szkoły, pedagog szkolny, Rada Rodziców.

	zagrożonym niedostosowaniem społecznym lub znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	
Kultura – wartości, normy i wzory zachowań SFERA DUCHOWA	Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji. Określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym. Uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów, nauczyciel bibliotekarz, specjaliści, zaproszeni goście.
	100 rocznica odzyskania niepodległości – wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów. Prowadzenie zajęć wychowawczych o tematyce patriotycznej kl. I-III (symbole narodowe, patriotyzm, godło i hymn narodowy, czym jest niepodległość, honor, uczciwość, Polak, prawa i obowiązki obywatelskie. Wystawa książek o tematyce patriotycznej w Bibliotece Szkolnej. Spotkania czytelnicze. Udział w : biegu oraz uroczystej Mszy Świętej z okazji 100 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę zorganizowanej przez miejscowy oddział AK. Zapoznanie z postaciami bohaterów narodowych walczącymi w Armii gen. Władysława Andersa, biorącymi udział w bitwie pod Monte Cassino: Antoni Zarębski, Władysław Niedolega pochodzącym z naszego regionu. Przygotowanie uroczystości upamiętniającej ich zasługi. Zorganizowanie uroczystości środowiskowej z okazji 100 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę w dniu Narodowego Święta Niepodległości 11 listopada 2018 r.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciel biblioteki.
	Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości: - Kształtowanie przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej, polskiej i europejskiej oraz kształtowanie postaw patriotycznych, - Kształtowanie postaw patriotycznych i więzi z własnym regionem, - Kształtowanie umiejętności życia w społeczeństwie. Kształtowanie polskich tradycji, kultywowanie obyczajów. Tworzenie gazetek okolicznościowych. Opieka nad Miejscami Pamięci Narodowej. Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury,	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów.

	wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci. Organizowanie lekcji muzealnych, wycieczek, spotkań z ciekawymi ludźmi (artystami i twórcami regionalnymi), przedstawicielami samorządu lokalnego. Organizowanie i udział uczniów w uroczystościach rocznicowych. Organizacja apeli okolicznościowych, imprez ogólnoszkolnych i miejskich. Przybliżenie wiedzy związanej z regionem, w którym żyjemy.	
	Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw. Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów.
	Inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia. Przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów.
	Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci. Rozpoznawanie i kierowanie zainteresowaniami literackimi. Wyrabianie i pogłębianie u uczniów nawyku czytania i uczenia się. Prowadzenie różnych form pracy z czytelnikiem: rozmowy o książkach, udzielanie porad w wyborach czytelniczych, gry literackie, konkursy, głośne czytanie i słuchanie. Zachęcanie rodziców do akcji „Cała Polska czyta dzieciom”. Spotkania z twórcami literatury dziecięcej. Udział w konkursach czytelniczych organizowanych przez szkolną bibliotekę.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciel bibliotekarz.
		.
	Kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka. Podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, rodzice, nauczyciele przedmiotów.
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań	Zapoznanie uczniów i rodziców z obowiązującymi w szkole regulaminami. Zapoznanie ze Statutem Szkoły, Programem Wychowawczo-Profilaktycznym,	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog,

ryzykownych (problemowych) SFERA PSYCHICZNA	Regulaminem Oceniania, Przedmiotowymi Zasadami Oceniania i procedurami obowiązującymi w szkole. Organizowanie spotkań ze specjalistami w celu zaznajomienia uczniów z prawem oraz skutkami jego naruszania. Konsekwentne reagowanie na przejawy agresji i niewłaściwego zachowania.	rodzice, pracownicy policji.
	Określenie pozytywnych i negatywnych emocji. Rozpoznawanie uczuć. Wzmacnianie wiary we własne możliwości, budowanie pozytywnej samooceny. Stres i sposoby radzenia ze stresem. Omawianie sposobów rozwiązywania własnych problemów. Zajęcia wzmacniające pewność siebie.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog.
	Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnościami poprzez wykorzystanie bajek terapeutycznych i literatury dla dzieci. Odczytywanie fragmentów książek, omawianie sytuacji bohaterów. Zachęcanie do sięgania po odpowiednią literaturę.	Wychowawcy, nauczyciele, nauczyciel biblioteki, nauczyciele świetlicy, pedagog.
	Informowanie rodziców o rodzajach i formach pomocy proponowanych przez instytucje wspierające szkołę. Organizowanie spotkań pedagogizujących dla rodziców związanych z problemami i zagrożeniami współczesnej młodzieży. Pedagogizacja rodziców podczas wywiadówek. Kierowanie uczniów na badania do PPP. Zapewnienie pomocy w nauce (zajęcia uwzględniające potrzeby uczniów, rewalidacyjne, specjalistyczne). Stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w kołach zainteresowań oraz organizacjach działających na terenie szkoły.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog, nauczyciele przedmiotów.
	Bezpieczeństwo w drodze do szkoły i w szkole. Wdrażanie do zachowania bezpieczeństwa i ostrożności w drodze do szkoły. Realizacja programów: "Bezpieczna droga do szkoły", Omawianie zasad zachowań obowiązujących w szkole i w drodze do szkoły, ze szczególnym uwzględnieniem najmłodszych uczniów, znajomość regulaminów klasopracowni, boiska szkolnego, placu zabaw, biblioteki. Zapewnienie bezpieczeństwa w czasie zajęć szkolnych, wycieczek, wyjść poza teren szkoły, aktywnego i bezpiecznego wypoczynku. Dyżury nauczycielskie.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów , pedagog, rodzice, pracownicy policji.
	Bezpieczeństwo poza szkołą. Bezpieczne spędzanie ferii zimowych oraz wakacji - pogadanki, metody aktywne, ćwiczenia praktyczne, dyskusje, codzienne rozmowy.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele

		przedmiotów, pedagog, rodzice, pracownicy policji,
	Zapoznanie uczniów z drogą ewakuacyjną szkoły. Znajomość dróg ewakuacji na terenie szkoły. Znajomość regulaminów obowiązujących w szkole. Omawianie zasad bezpiecznego spędzania przerw, zachowania się w trakcie lekcji i imprez szkolnych. Próbný alarm przeciwpożarowy.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów, dyrekcja,
	Wspieranie rozwoju dziecka młodszego w szkole. Zapewnienie stałej opieki nauczyciela prowadzącego. Wsparcie pedagoga szkolnego. Pedagogizacja rodziców pod kątem motywacji do uczenia się kształtowania dojrzałości emocjonalnej dzieci.	Pedagog szkolny, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pracownik Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
	Wspieranie uczniów o różnych potrzebach edukacyjnych. Realizacja zaleceń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Dostosowanie metod pracy do potrzeb uczniów. Prowadzenie zajęć wyrównawczych uwzględniających potrzeby uczniów. Szerzenie postaw tolerancji wśród uczniów.	Wszyscy nauczyciele, nauczyciele odpowiedzialni za organizację zajęć specjalistycznych.
	Ochrona uczniów przed uzależnieniem od cyberprzestrzeni. Kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediów. Zajęcia dotyczące przeciwdziałaniu uzależnieniom od cyberprzestrzeni oraz świadomego korzystania ze środków masowego przekazu.	Nauczyciele informatyki, Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog, pielęgniarka szkolna, rodzice, pracownicy policji i poradni psychologiczno-pedagogicznej.
	Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży. Uczenie świadomego i bezpiecznego korzystania z Internetu „Akcja Dzień Bezpiecznego Internetu”. Organizacja kół rozwijających zainteresowania informatyczne uczniów.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele

	Promowanie i rozwijanie talentów. Prowadzenie lekcji z wykorzystaniem technologii informacyjnej.	przedmiotów.
	Jestem ostrożny w kontaktach z nieznajomymi. Kształtowanie umiejętności zachowania ostrożności w kontaktach z nieznajomymi. Nauka mówienia „nie” w określonych sytuacjach. Kształtowanie umiejętności zachowania się w niebezpiecznych sytuacjach.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów, rodzice, pracownicy policji.
	Udzielanie pierwszej pomocy. Zabezpieczenie ucznia przed nieszczęśliwymi wypadkami realizacja treści związanych z zasadami udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele, pedagog.
	Dostarczenie uczniom wiedzy o szkodliwości używek: palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze). Nigdy nie sięgaj sam po leki. Czy zawsze mogę spróbować tego, czym poczęstuje mnie kolega, koleżanka lub osoba obca?	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów, pedagog, rodzice.
	Działalność opiekuńcza szkoły. Realizacja przez szkołę zaleceń zawartych w orzeczeniach i opiniach PPP. Dostosowanie procesu dydaktycznego do zaleceń PPP. Orientacja w sytuacji materialnej rodzin uczniów, konsultowanie z pracownikami socjalnymi GOPS. Integracja zespołów klasowych. Motywowanie rodziców do przedstawiania opinii i orzeczeń wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Korygowanie wad postawy, wymowy. Monitorowanie uczestnictwa dzieci w zajęciach wyrównawczych. Dostosowanie ławek do wzrostu dzieci.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog szkolny, pielęgniarka szkolna, nauczyciele, dyrektor szkoły

Treści i zadania Programu Wychowawczo - Profilaktycznego w szkole zgodnie z obszarami w klasach IV - VIII

Obszar	Zadania i sposób realizacji w szkole zadania w klasach IV - VIII	Odpowiedzialni
Zdrowie - edukacja zdrowotna SFERA FIZYCZNA	Działania promujące zdrowie. Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu. Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywują. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron. Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego. Propagowanie zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej poprzez naukę. Organizowanie imprez sportowych, gier i zabaw ruchowych. Obchody Tygodnia Sportu. Stosowanie ciekawych form ruchu na zajęciach sportowych. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, organizacja wycieczek nastawionych na aktywność ruchową. Dbłość o higienę pracy oraz higienę osobistą poprzez współpracę z pielęgniarką szkolną. Realizacja programu „Nie pal przy mnie proszę”.	Wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego, pedagog szkolny, rodzice, pielęgniarka szkolna, zaproszeni goście.
	Propagowanie zdrowego trybu życia. Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą. Zapoznanie z zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia. Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych. Dostosowanie sprzętu szkolnego do wzrostu oraz indywidualnych	Wychowawcy, rodzice, nauczyciele wychowania fizycznego, specjaliści.

	potrzeb ucznia. Fluoryzacja i zachęcanie do dbania o higienę jamy ustnej. Zwracanie uwagi na ubiór odpowiedni do pogody. Zwracanie uwagi na właściwą postawę ciała.	
	Likwidowanie deficytów rozwojowych, w szczególności u dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości. Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny. Prowadzenie zajęć uwzględniających potrzeby uczniów. Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, specjaliści, rodzice.
	Zasady prawidłowego odżywiania się. Realizowanie programów: "Szkłanka mleka", „Owoce i warzywa w szkole”. Świadome spożywanie wartościowego drugiego śniadania.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, specjaliści.
	Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje. Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, specjaliści.
	Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością. Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych. Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. Realizacja programu „Znajdź właściwe rozwiązanie”.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog,
Relacje –	Poznanie praw i obowiązków ucznia. Zapoznanie uczniów z prawami człowieka oraz śledzenie i omawianie bieżących wydarzeń w kontekście respektowania tych praw. Zachęcanie uczniów do pomocy koleżeńskiej udzielanej uczniom zagrożonym	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog,

kształtowanie postaw społecznych SFERA SPOŁECZNA	niedostosowaniem społecznym. Systematyczne monitorowanie obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych.	
	Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju. Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi. Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, specjaliści.
	Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania. Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb. Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób. Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji. Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, specjaliści.
	Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju. Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi. Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, specjaliści.

	Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy. Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę. Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów. Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej. Integracja zespołu klasowego poprzez wspólne działania (wycieczki, zabawy, projekty). Okazywanie szacunku rodzicom i osobom starszym. Organizowanie uroczystości klasowych (np. Dzień Babci, Dzień Matki). Uświadamianie uczniom i ich rodzicom zagrożeń wynikających z aktów przemocy. Udział w akcjach charytatywnych: zbiórka książek, przyborów szkolnych, zabawek, odzieży dla najbardziej potrzebujących.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog,
	Kształtowanie przyjaznych relacji międzyludzkich i międzykulturowych. Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej. Integracja zespołu klasowego poprzez wspólne działania (wycieczki, zabawy, projekty). Okazywanie szacunku rodzicom i osobom starszym. Organizowanie uroczystości klasowych (np. Dzień Babci, Dzień Matki). Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka. Uświadamianie uczniom i ich rodzicom zagrożeń wynikających z aktów przemocy. Udział w akcjach charytatywnych: zbiórka książek, przyborów szkolnych, zabawek, odzieży dla najbardziej potrzebujących.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, psycholog, specjaliści.
	Rozwijanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania własnych uczuć a przede wszystkim radzenia sobie z agresją, uczuciami złości i trudnościami wieku dziecięcego.	Specjaliści, wychowawcy, pedagog,
	Kultura na co dzień – uczymy porozumiewać się ze sobą. Kształtowanie pozytywnych relacji w klasie. Sposoby rozwiązywania własnych problemów. Integracja uczniów i rodziców podczas organizowanych imprez, zabaw, wycieczek. Wyróżnianie uczniów o wysokiej kulturze osobistej.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog,

	Profilaktyka agresji i przemocy w szkole. Uświadomienie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nią radzić. Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji. Zapobieganie konfliktom w środowisku szkolnym. Eliminacja wulgaryzmów. Stosowanie zwrotów grzecznościowych w szkole i konsekwentne reagowanie na przejawy agresji. Promowanie zasad szacunku, zaufania i życzliwości. Rozpoznawanie przyczyn ataków agresji, obserwacja i monitorowanie zmian zachowań uczniów (omawianie przyczyn konfliktów z uczniami). Organizowanie spotkań, prelekcji, spektakli profilaktycznych. Bieżące informowanie rodziców o przejawach agresji – rejestr zachowań agresywnych. Objęcie pomocą uczniów sprawiających problemy wychowawcze.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, przedstawiciel policji.
	Wzmacnianie odpowiedzialności za mienie własne i społeczne. Dyżury nauczycieli podczas przerw. Kontrola zachowań pozytywnych i negatywnych. Monitorowanie wpisów w zeszycie zachowań agresywnych.	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, pracownicy niepedagogiczni szkoły, dyrektor szkoły.
	Podejmowanie działań w zakresie samorządności uczniów. Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, drużyna,). Wybory do Samorządu Uczniowskiego oraz samorządu klasowego. Organizacja życia kulturalnego w szkole. Propagowanie i udział w akcjach charytatywnych. Podnoszenie prestiżu szkoły w oczach uczniów i społeczności lokalnej. Organizacja imprez okolicznościowych. Umożliwienie uczniom wykazania się inicjatywą i przedsiębiorczością. Dbłość o gazetki szkolne, dekorowanie klas. Współpraca ze Szkolnym Rzecznikiem Praw Ucznia. Inicjatywy uczniowskie - udział uczniów w projektach szkolnych. Wyrabianie odpowiedzialności za prawidłowe funkcjonowanie szkoły - uczniowie współgospodarzami szkoły. Reprezentowanie szkoły podczas uroczystości lokalnych.	Nauczyciele, wychowawcy, Samorząd Uczniowski, Rada Rodziców, dyrektor.
	Kształcenie zawodowe oparte na ścisłej współpracy z pracodawcami. Rozwój doradztwa zawodowego. Udzielanie pomocy uczniom w osiągnięciu umiejętności	Wychowawcy, pedagog, nauczyciele - specjaliści,

	podejmowania decyzji o wyborze zawodu i kierunku dalszego kształcenia. - Wyzwalanie aktywności uczniów w kierunku samopoznania i samooceny, - Modyfikacja samooceny w przypadku, gdy odbiega ona od realnych możliwości (zawyżona lub zaniżona), - Pomoc uczniom w pogłębianiu wiedzy o interesujących ich zawodach, - Kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny swego stanu zdrowia z wymaganiami wybieranego zawodu, - Kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy, - Uświadomienie uczniom konieczności konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy, - WYROBIENIE W UCZNIACH POZYTYWNYCH POSTAW WOBEC PRACY, - Współdziałanie z rodzicami w realizacji powyższych zadań, - Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej (o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół) w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych.	przedstawiciele zawodów.
	Współpraca z rodzicami. Zapoznanie rodziców z głównymi dokumentami i programami szkoły oraz współpraca przy ich tworzeniu. Czynna współpraca nauczycieli z rodzicami. Zebrania z rodzicami, dni otwarte, wycieczki. Pedagogizacja rodziców. Uwzględnienie propozycji Rady Rodziców przy tworzeniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, organizacji imprez szkolnych oraz kiermaszów. Wspólne organizowanie imprez. Podnoszenie wiedzy pedagogicznej rodziców poprzez spotkania ze specjalistami. Współpraca z Radą Rodziców i klasowymi oddziałami rady rodziców. Pomoc rodzinom zagrożonym niedostosowaniem społecznym lub znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, specjaliści.

Kultura – wartości, normy i wzory zachowań SFERA DUCHOWA	Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości: - Kształtowanie przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej, polskiej i europejskiej oraz kształtowanie postaw patriotycznych - Kształtowanie postaw patriotycznych i więzi z własnym regionem - Kształtowanie umiejętności życia w społeczeństwie. Kształtowanie polskich tradycji, kultywowanie obyczajów. Tworzenie gazetek okolicznościowych, prowadzenie kroniki szkoły. Opieka nad miejscami pamięci narodowej. Wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi (artystami i twórcami regionalnymi), przedstawicielami samorządu lokalnego. Organizowanie i udział uczniów w uroczystościach rocznicowych. Organizowanie klasowych spotkań okolicznościowych. Poszerzenie wiedzy na temat Unii Europejskiej. Organizacja apeli okolicznościowych, imprez ogólnoszkolnych i miejskich. Przybliżenie wiedzy związanej z regionem, w którym żyjemy.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, specjaliści.
	Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji. Określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym. Uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, specjaliści.
	Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw. Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, specjaliści.
	100 rocznica odzyskania niepodległości – wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów. Tworzenie przez uczniów prezentacji multimedialnych o tematyce historycznej kl. IV-VIII. Prowadzenie zajęć wychowawczych o tematyce patriotycznej kl. IV-VIII (symbole narodowe, patriotyzm, godło i hymn narodowy, czym jest niepodległość, honor, uczciwość, Polak, prawa i obowiązki obywatelskie. Wystawa	Nauczyciele historii nauczyciele przedmiotów i wychowawcy, pedagog, nauczyciel biblioteki.

	książek o tematyce patriotycznej w Bibliotece Szkolnej. Spotkania czytelnicze. Udział w : biegu oraz uroczystej Mszy Świętej z okazji 100 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę zorganizowanej przez miejscowy oddział AK. Zorganizowanie zajęć i udział w uroczystości poświęconej bohaterom narodowym walczącym w Armii gen. Władysława Andersa: Antoni Zarembki, Władysław Niedolega pochodzącym z naszego regionu. Zorganizowanie uroczystości środowiskowej z okazji 100 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę w dniu Narodowego Święta Niepodległości 11 listopada 2018r.	
	Inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia. Przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog
	Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci. Rozpoznawanie i kierowanie zainteresowaniami literackimi. Wyrabianie i pogłębianie u uczniów nawyku czytania i uczenia się. Prowadzenie różnych form pracy z czytelnikiem: rozmowy o książkach, udzielanie porad w wyborach czytelniczych, gry literackie, konkursy, głośne czytanie i słuchanie. Zachęcanie rodziców do akcji „Cała Polska czyta dzieciom”. Udział w konkursach czytelniczych organizowanych przez szkolną bibliotekę.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog,.
		.
	Kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka , podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania. Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice,
	Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw. Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku,	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog.

	wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji.	
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych) SFERA PSYCHICZNA	Zapoznanie uczniów i rodziców z obowiązującymi w szkole regulaminami. Zapoznanie ze Statutem, Programem Wychowawczo-Profilaktycznym, Regulaminem Oceniania, Przedmiotowymi Zasadami Oceniania, regulaminami i procedurami obowiązującymi w szkole. Organizowanie spotkań ze specjalistami w celu zaznajomienia uczniów z prawem oraz skutkami jego naruszania. Konsekwentne reagowanie na przejawy agresji i niewłaściwego zachowania.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, specjaliści, pracownicy policji.
	Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna w celu przeciwdziałania narkomanii. Poprzez programy profilaktyczne oraz pogadanki z wychowawcami, psychologiem i pedagogiem szkolnym należy informować uczniów o konsekwencjach sięgania po alkohol, papierosy i środki odurzające. Należy również położyć nacisk na uświadamianie rodziców i uczniów odnośnie szkodliwości napoi energetycznych, papierosów. Cały czas należy kształcić wśród uczniów umiejętność asertywności oraz umiejętność podejmowania samodzielnych decyzji oraz odpowiedzialności za ich skutki. Należy edukować nauczycieli i rodziców pod kątem rozpoznawania nowych sposobów odurzania się i używanych w tym celu przedmiotów popularnych wśród nastolatków, która pomoże zwiększyć ich czujność.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, specjaliści, pracownicy policji.
	Dostarczenie wiedzy o uzależnieniach od psychoaktywnych substancji chemicznych takich jak: alkohol, narkotyki, tytoń, leki psychotropowe. Uświadomienie ryzyka, jakie ponosi młody człowiek sięgając po używki. Przygotowanie młodzieży do świadomego wyboru w sprawach dotyczących środków uzależniających. Pokazanie uzależnienia jako problemu rodziny. Pokazanie skutecznych sposobów odmawiania picia alkoholu w trudnych sytuacjach.	Specjaliści, wychowawcy, pedagog, psycholog.
	Określenie pozytywnych i negatywnych emocji. Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. Budowanie atmosfery otwartości	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, ,

	i przyzwolenia na dyskusję. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji. Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku. Rozpoznawanie uczuć. Wzmacnianie wiary we własne możliwości, budowanie pozytywnej samooceny. Stres i sposoby radzenia ze stresem. Omawianie sposobów rozwiązywania własnych problemów. Zajęcia wzmacniające pewność siebie.	pedagog.
	Informowanie rodziców o rodzajach i formach pomocy proponowanych przez instytucje wspierające szkołę. Organizowanie spotkań pedagogizujących dla rodziców związanych z problemami i zagrożeniami współczesnej młodzieży. Pedagogizacja rodziców podczas wywiadówek. Kierowanie uczniów na badania do PPP. Zapewnienie pomocy w nauce (zajęcia uwzględniające potrzeby uczniów, rewalidacyjne, specjalistyczne). Stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w kołach zainteresowań oraz organizacjach działających na terenie szkoły.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, psycholog, specjaliści.
	Zapoznanie uczniów z drogą ewakuacyjną szkoły. Znajomość dróg ewakuacji na terenie szkoły. Omawianie zasad bezpiecznego spędzania przerw, zachowania się w trakcie lekcji i imprez szkolnych. Próbný alarm przeciwpożarowy.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, dyrektor,
	Wspieranie uczniów o różnych potrzebach edukacyjnych. Realizacja zaleceń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Dostosowanie metod pracy do potrzeb uczniów. Prowadzenie zajęć uwzględniających potrzeby uczniów. Orientacja w sytuacji materialnej rodzin uczniów, konsultowanie z pracownikami socjalnymi GOPS. Monitorowanie uczestnictwa dzieci w zajęciach wyrównawczych. Szerzenie postaw tolerancji wśród uczniów.	Wszyscy nauczyciele, nauczyciele odpowiedzialni za organizację zajęć specjalistycznych.
	Ochrona uczniów przed uzależnieniem od cyberprzestrzeni. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci. Kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł,	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, pielęgniarka szkolna,

	korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów. Zajęcia dotyczące przeciwdziałaniu uzależnieniom od cyberprzestrzeni oraz świadomego korzystania ze środków masowego przekazu. Szkolenie dla rodziców dotyczące zagrożeń i przepisów prawnych związanych z cyberprzemocą.	rodzice, pracownicy policji i poradni psychologiczno-pedagogicznej.
	Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży. Uczenie świadomego i bezpiecznego korzystania z Internetu „Akcja Dzień Bezpiecznego Internetu”. Organizacja kół rozwijających zainteresowania informatyczne uczniów. Promowanie i rozwijanie talentów. Prowadzenie lekcji z wykorzystaniem technologii informacyjnej.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, psycholog, specjaliści.
	Jestem ostrożny w kontaktach z nieznajomymi. Kształtowanie umiejętności zachowania ostrożności w kontaktach z nieznajomymi. Nauka mówienia „nie” w określonych sytuacjach. Kształtowanie umiejętności zachowania się w niebezpiecznych sytuacjach.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, specjaliści, pracownicy policji.
	Udzielanie pierwszej pomocy. Zabezpieczenie ucznia przed nieszczęśliwymi wypadkami – realizacja treści związanych z zasadami udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w ramach zajęć lekcyjnych. Pogadanka, prezentacja, ćwiczenia praktyczne.	wychowawcy, nauczyciele,
	Znajomość prawa. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. Współpraca z policją, Sądem dla Nieletnich, Kuratorem Zawodowym.	Wychowawcy, pedagog, psycholog, pracownicy policji.
	Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?	Wychowawcy, doradca zawodowy.
	Dostarczenie uczniom wiedzy o szkodliwości używek: palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze). Nigdy nie sięgaj sam po leki. Czy zawsze mogę spróbować tego, czym poczęstuje mnie kolega, koleżanka lub osoba obca? Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, psycholog, specjaliści.

	skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. Realizacja programu edukacji antynikotynowej dla uczniów klas starszych „Znajdź właściwe rozwiązanie”.	
--	--	--

ROZDZIAŁ IV

Ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Zasady ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- analizę dokumentacji,
- przeprowadzanie ankiet wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- rozmowy z rodzicami,
- wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli.

Program może być modyfikowany w miarę potrzeb i wpływu propozycji zagadnień do modyfikacji.

**Program wychowawczo – profilaktyczny został zaopiniowany uchwałą Rady Pedagogicznej Nr 1/ 2018/2019 z dnia 17 września 2018 r.
i uchwalony Uchwałą Rady Rodziców Nr 1/2018/2019 z dnia 25 września 2018 r.**